

Římští prozaikové

Tematická oblast	Antika
Datum vytvoření	9. 7. 2013
Ročník	První ročník středních škol
Stručný obsah	Římští prozaici – Gaius Iulius Caesar, Marcus Tullius Cicero, Publius Cornelius Tacitus, Marcus Aurelius Antonius
Způsob využití	Pracovní listy určené k zopakování znalostí o římských autorech prózy, obsahují ukázky z jejich děl (Zápisky o válce galské, Letopisy, Hovory k sobě).
Autor	Mgr. Martina Svízelová
Kód	VY_32_INOVACE_16_CSVI13

Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Zlín

**GYMNÁZIUM A JAZYKOVÁ ŠKOLA S PRÁVEM STÁTNÍ
JAZYKOVÉ ZKOUŠKY ZLÍN**

1. Co vše víte o osobě Caesara?

Jak zemřel?

Proti komu
bojoval?

Znáte nějaký film
s Caesarem?

Čím se
zabýval?

S kterými
významnými
osobnostmi se
setkal?

Vzpomněli byste si
na nějaký Caesarův
citát?

2. Říká vám něco pojmenování druidové?

Pokud ne, stačí si vzpomenout na Asterixe a Obelixe.

Poradí ti také ukázka ↓

Ukázka z díla:

- *Druidové jsou činní při bohoslužbách, starají se o oběti státní i soukromé a vykládají náboženské otázky; k nim se do učení ve velkém počtu scházejí mladí muži a mají je ve veliké úctě. Druidové totiž rozhodují téměř ve všech sporech...*
- *Druidové také hodně uvažují o hvězdách a jejich pohybu, o velikosti vesmíru a okrsku zemského, o podstatě jsoucna, o síle a moci nesmrtelných bohů a vykládají o tom mládeži.*

Z kterého Caesarova díla pochází ukázka?

3. Je tvrzení pravdivé? Pokud ne, opravte jej.

1. Celé Caesarovo jméno znělo Publius Iulius Caesar.
2. Žil v době 100-44 př. n. l.
3. Je známý především jako římský vojevůdce a politik.
4. Je považován za jednoho z nejvýznamnějších mužů římské historie.
5. Jako první Říman pronikl do Británie.
6. Bojoval s Indy.
7. Vedl občanskou válku.
8. Stal se vládcem římské říše.
9. Byl zavražděn svou gardou.
10. Po jeho smrti došlo k další občanské válce, ve které vyhrál Caesarův adoptivní syn Brutus.
11. Byl senátem později prohlášen za boha.

4. Cicero: Opravte chyby.

1. Cicero je představitel stříbrného období římské literatury.

2. Je považován za nejvýznamnějšího římského řečníka, politika a vojevůdce.
3. Vytvořil řeči pohřební a soudní.
4. Cicero spáchal sebevraždu.
5. Jeho latina obsahuje řadu nespisovných výrazů a chyb.
6. Napsal soudní řeč Řeč proti Catonovi, ve které odhalil spiknutí.

5. Tacitus: Publius Cornelius Tacitus je autorem:

- a. satirického románu Satyrikon,
- b. filozofického spisu Dialogy,
- c. dramatu Eunuch,
- d. dějepisných knih Germánie, Letopisy.

6. Co víte o císaři Neronovi?

Shodují se vaše znalosti s informacemi v ukázce z Tacitova díla Letopisy?

Nero navštěvoval jeho (Vatiniovy) hry a ani při zábavách neustával páchat zločiny.

Následuje smrt Annea Seneky císaři velmi milá, ne protože ho usvědčil z účasti na spiknutí, nýbrž že mohl pokračovat krvavým násilím, když neměl úspěch s jedem.

Přece však se vyhnul Senekovu pohledu i řeči a poslal k němu dovnitř jednoho setníka, aby mu oznámil nevyhnutelnou smrt.

Po ukončení her zemřela Poppaea po náhodném výbuchu hněvu manžela (Nerona), který ji těhotnou kopl.

U Petronia musím sáhnout trochu do minulosti. On totiž den prospával, noc trávil v povinnostech a radovánkách. Jako jiné proslavila přičenlivost, tak jej nečinnost a byl pokládán nikoli za hýřila a marnotratníka jako většina z těch, kteří utráceli své jmění, nýbrž za vzdělaného světáka.

Už nedovedl déle prožívat průtahy strachu a naděje. Přece však se nezbavil života rázem, nýbrž naříz si žíly a dával si je několikrát podle libosti podvázat a zase otevřít, hovořil s přáteli, ne však vážné řeči nebo ve snaze získat slávu pevné povahy.

Jakým způsobem Tacitus popisuje dějinné události?

7. Který římský císař bývá označován také jako filozof na trůně?

Ukázka z díla Hovory k sobě: Zkuste vlastními slovy vyjádřit myšlenku textu.

Rozptyluje tě něco zvenčí? Nuže, dopřej si času, aby ses přiučil něčemu opravdu dobrému, a přestaň bloudit! Ale musíš se vystříhat také jiného poblouzení: neboť zpozdlí si vedou i ti, kteří se v životě lopotí do únavy, ale nemají před sebou cíl, k němuž by zamířili každou svou snahou a vůbec každou představou.

Řešení:

ÚKOL Č. 1

1. V roce 44 př. n. l. byl zavražděn senátory, kteří se snažili obnovit republiku.
2. Bojoval s Galy a vedl občanskou válku.
3. Nejznámější filmové zpracování Caesarova tažení do Egypta je film KLEOPATRA z roku 1963 s Elizabeth Taylor a Rexen Harrisonem.
4. Caesar se zabýval politikou a válečnými výboji, zejména do Británie. Vystupoval také jako řečník.
5. Za svého života se setkal s Kleopatrou, královnou Egypta.
6. Nejznámější Caesarovy citáty:
 - ***Kostky jsou vrženy***, citát, který řekl údajně Caesar při překročení řeky Rubikon, kdy zahájil občanskou válku.
 - ***„Přišel jsem, uviděl jsem, zvítězil jsem.“*** Tato slova napsal senátu po porážce krále Farnaka II.

ÚKOL Č. 2

1. Druidové je druh lidí, který je u Galů ve velké úctě. Vykonávají funkci kněžích. Nejznámější druid, co se týče odkazu na Asterixe a Obelix, je Panoramix.
2. Protože druidové jsou Galové, jedná se o Caesarovy Zápisky o válce galské.

ÚKOL Č. 3

Je tvrzení pravdivé? Pokud ne, opravte jej.

1. Celé Caesarovo jméno znělo Publius Iulius Caesar. NE (GAIUS IULIUS CAESAR)
2. Žil v době 100-44 př. n. l. ANO
3. Je známý především jako římský vojevůdce a politik. ANO
4. Je považován za jednoho z nejvýznamnějších mužů římské historie. ANO
5. Jako první Říman pronikl do Británie. ANO
6. Bojoval s Indy. NE (S GALY)
7. Vedl občanskou válku. ANO
8. Stal se vládcem římské říše. ANO
9. Byl zavražděn svou gardou. NE (SENÁTORŮ)
10. Po jeho smrti došlo k další občanské válce, ve které vyhrál Caesarův adoptivní syn Brutus. NE (OCTAVIANUS)
11. Byl senátem později prohlášen za boha. ANO

ÚKOL Č. 4

Cicero: Opravte chyby. Správná odpověď je v závorce.

1. Cicero je představitel ~~stříbrného~~ (ZLATÉHO) období římské literatury.

2. Je považován za nejvýznamnějšího římského řečníka, politika a vojvodu (FILOZOFA).
3. Vytvořil řeči pohřební (POLITICKÉ) a soudní.
4. Cicero spáchal sebevraždu (BYL POPRAVEN).
5. Jeho latina obsahuje řadu nespisovných výrazů a chyb (PRO VYSOKÝ STYL SE STALA VZOREM PRO DALŠÍ AUTORY).
6. Napsal soudní řeč Řeč proti Catonovi (CATILINOVI), ve které odhalil spiknutí.

ÚKOL Č. 5

Tacitus je autorem: d. dějepisných knih Germánie, Letopisy.

ÚKOL Č. 6

Císař Nero je znám svými výstřednostmi, krutostí, údajně nechal podpálit Řím, zabil svoji manželku, nechal popravit řadu svých přátel i rodinných příslušníků a donutil k sebevraždě svého učitele Seneku a přítele Petronia.

Tacitus líčí dějiny velmi barvitě, snaží se zachytit charakter panovníka a poukázat na morální úpadek společnosti.

ÚKOL Č. 7

Filozofem na trůně je nazýván císař Marcus Aurelius Antonius.

Autor tvrdí, že by měl mít každý člověk svůj cíl, na který by se měl zaměřit. Jinak ztrácí život smysl a má jen podobu bloudění.

Zdroje:

- CONTE, G. B. *Dějiny římské literatury*. 1.vyd. Praha: KLP, 2003. ISBN 80-85917-87-4.
- GAIUS IULIUS CAESAR. *Zápisky o válce galské*. 1. vyd. Praha: SNKLU, 1964. str. 175-176.
- TACITUS C. *Letopisy*. 3. vyd. Praha: Svoboda, 1975. str. 428-467. ISBN 25-029-75.
- MARCUS AURELIUS ANTONIUS. *Hovory k sobě*. 1. vyd. Praha: Toužimský a Moravec. 1948.